

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח הצדקה

פרשת תרומה

בס"ד | גליון מס' 521

איך הוביל בני מתייפח לעשירות מופלגת?

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב)

הוא אשר כתוב בפרשת השבוע, במילים 'ויקחו לי תרומה'. כשאדם נותן, מתברר שהוא בעצם לוקח... לוקח השפעות, אוסף ישועות, פותח שערים לעצמו. למה? כי התרומה הזו היא 'לי' - לבורא עולם! וכשנותנים לבורא עולם זו שעת הזדמנות, כשמעניקים לאבא שבשמים הוא תמיד מעניק בחזרה הרבה יותר!

הבה נאמץ את המצוה הזו אל ליבנו, ובפרט בשבועות אלה, כשנכנסים לאירת כל הפושט יד נותנים לו'. נזכור תמיד, כי הרגע בו העני מבקש את עזרתנו הוא רגע של הזדמנות, ואבא שבשמים דופק עמו בדלת, מדבר עמו יחידו, מבקש את עזרתך למען בנו הדל וממתין לראות כיצד תגיב...

הבה ננצל את שעת הכושר הזו, את ההזדמנות הנפלאה שהעני נוקש בדלתנו. נגיב כראוי, בחיוך רחב, בכבוד לעני, ובנתינה הגונה. כך נזכה בהשפעות הטובות והמבורכות של המצוה הייחודית הזו!

כשרשרת פנינים ומרגליות, מעטרת שרשרת מצוות את עם ישראל. זכינו לקבל 613 מצוות יקרות ואהובות, כמו אוצר של יהלומים העומד לרשותנו ומאפשר לנו לזכות עוד ועוד, מניית כדאיות, שערים שנפתחים, עשייה בלתי פוסקת בשירותו של בורא עולם האהוב, אשרינו מה טוב חלקנו!

וכפנינת חן בכתר המצוות, ניצבת מצות הצדקה בראש התורן, מצוה ייחודית ואהובה שסגולותיה רבות מספור ואת עוצמתה אין לשער ולתאר. זו מצוה אצילת וייחודית שכולנו שותפים בה, ופותחים לב וכיס להעניק סיוע כספי ליהודים נזקקים, לתת להם כסף לכלכלת ביתם ולסייעם במזונות בני משפחתם. זו מצוה שכוחה וסגולותיה נדירים מאוד:

חז"ל מגלים, כי מצות הצדקה היא כמו שכפ"ץ הגנה עלינו ועל בני המשפחה. הרי השאיפה הכמוסה ביותר בליבנו והרצון החזק ביותר הפועם בנו, הוא למצוא את הדרך להגן על עצמנו ועל צאצאינו מכל פגיעה רעה, גשמית כרוחנית. הרי מה נשאף יותר מהשאיפה שילדינו יחונכו ויגדלו לתפארה, יהיו בריאים ושלמים בגופם ובנפשם, יצליחו ויפרחו, יהיו חברתיים ומוכשרים ואהובים? מה נבקש יותר מהצלחת ילדינו בכל תחומי החיים?

וחז"ל חושפים במסכת בבא בתרא, כי כל הרגיל בצדקה זוכה בבנים בעלי חכמה ובעלי עושר. מדהים: מצות הצדקה מעניקה לנו את השילוב האופטימלי למען ילדינו, שיהיו גם חכמים, גם למדנים, גם מבינים, וגם בעלי פרנסה ועשירים. הצדקה היא כמו 'עיסקת חבילה' כדאית במיוחד: אתה נותן צדקה לעניים, והקדוש ברוך הוא מעניק 'מעטפת הטבות' לילדיך!

מעניין להתבונן: מהו סוד כח הצדקה, שהיא מעניקה כל כך הרבה טבות והבטחות? איזו עוצמה נסתרת חבויה בה, מה יש בו באותו שקל או שטר הניתן לעני, הפותח בפנינו את כל השערים ומרעיף עלינו כזה שפע של הטבות? מהיכן נובעת עוצמתה של הצדקה, בהיותה מצוה המזכה את האדם ברשימה כה ארוכה של מתנות? התשובה היא, כי כשיהודי נותן צדקה הוא נותן את הכסף לידי העני, אך לידו ניצב מישהו אחר... כשאביון נוקש בדלתנו, כשעני ניגש אלינו, כשקופת הצדקה השכונתית מגיעה לבקש מאיתנו, אנו לא נותנים את הכסף לעניים, אלא לבורא עולם הניצב לימינו של העני והדל. הוא הנוקש בדלת ומבקש צדקה, הוא העומד לצידו של העני ומבקש עזרה, ככתוב בפסוק: 'כי יעמוד לימין אביון', והוא זה שמקבל מידיו את הכסף למען העני!

ולכן, ברגע הזה, נפתחים כל השערים ואבא שבשמים משיב לנו באהבה ומעניק לנו מטוב עד בלי די. אין לו מגבלות ואין מחסומים, והוא נותן לנו וילדינו באותו רגע חיים טובים ומאושרים, מוגנים ושמחים, מלאי בריאות ופרנסה וטעונו אושר וסיפוק בכל תחומי החיים. ואם נתת לעני ושימחת את לבו, ואם כיבדת אותו בנתינתך כי חשת שאבא שבשמים אתו - הרי שאבא שבשמים יוכיח לך שהיה אתו, וישיב לך בשפע רב של ישועות ונחמות!

טלפון בהול בערב החג...

היה זה כמה שעות לפני התקדש חג הפסח, בבית מורי ורבי - כ"ק האדמו"ר מנדבורנה ז"ע שבמציאי שבת יחול יום ההילולא שלו ויהיו הדברים לטובת נשמתו. מתרומם ומתקדש בסילודין לקראת עת גאולת עם ישראל...

לפתע, ביקש הרבי לשוחח עם יהודי עשיר פלוני מתל אביב, וביקש את עזרתו למען ידידו מנוער, שהתעשר מאוד בעבר אך למרבה הצער והכאב - הפסיד את כספו וירד מנכסיו, והוא שרוי בדחוקות גדולה. הרבי ביקש כי העשיר ירתם לעזרת ידידו מהעבר, ויעביר לו תרומה הגונה.

העשיר נענה מיד לבקשה, והתחייב כי יתרום למען רעהו \$100,000 טבין ותקילין. בת שחוק נחה על פני הרבי, הוא בירך את הנדיב בברכות מעומק לבו, ובאנחת רווחה השיב את השפופרת על כנה. אלא שעתה, הגיעה עת תמיהת בני ביתו, אשר קרבו אליו ושאלו:

'למדנו רבינו, מה היתה הדחיפות הרבה להתקשר אליו דווקא עכשיו? הרי התרומה כבר לא תסייע ליהודי הנזקק לצוכי החג. הכסף יגיע בעוד ימים או אולי יותר. מה בער להתקשר אליו דווקא ברגע זה? הרי היה ניתן לדחות את השיחה לחול המועד או אחרי החג?'

השיב להם הרבי, ודבריו כשיעור מוסר: 'בזמן מאד, ייקח זמן עד שהלה יראה את הכסף... אך לא פחות חשוב מעצם הכסף, הוא השמחה וההנאה שהכסף יסב לו, ועל זה אני יכול לבשרו כבר מהיום... ורק בשביל זה, כבר כדאי הדבר לדחות את כל ההכנות לחג, ובלבד שאותו נזקק יכנס אליו בחיוך ובשמחה, בידיעה שכסף שיציל אותו בדרך אליו!'

והסיפור, שפורסם בספר הנפלא 'אביהם של ישראל', קורא לעברנו ומחזק את ידינו: מצות צדקה היא חשובה מאוד, אך עוד יותר חשוב ממנה - זו הצורה. הדרך. צריך לתת מכל הלב, אבל לדאוג גם שהנתינה תגרום לעני לשמחה, לכבוד אותו, להקל עליו, לעשות הכל כדי שיקבל ערך מוסף בנוסף לכסף. כך עושים צדקה מהודרת, כך זוכים לברכתה!

התחייבות שהעניקה עשירות

היה זה לפני כעשר שנים, ביום ששי בצהריים, ברחוב שקט וצדדי בפאתי שכונת פלטבוש שבברוקלין - ניו יורק. ר' יעקב ישב ברכבו ומולל את עטו בעצבנות, מצחו קמוט בדאגה ומתח גדול מכסה את פניו. זה עתה הגיע הבשורה המרה, כי גם ההשקעה הנוכחית בה השקיע - כשלה, והצטרפה לקודמותיה שהמיטו עליו אסון כלכלי.

זה לא שר' יעקב היה משקיע לא מחושב או לוקח סיכונים מיותרים. ההיפך, ר' יעקב נודע בהירותו הרבה, ונכנס לעיסקאות שהבטיחו לא פחות מ-90 אחוזי הצלחה. אך מזה תקופה ממושכת, לצערו ולצער בני משפחתו, תמיד עשרת האחוזים הנותרים התגברו על הרוב המוצק, והותירו אותו חסר כל, מבכה בשקט את סכומי העתק שהשקיע בעיסקאות הכושלות.

עתה, היתה השעה אחת בצהריים. בעוד כמה שעות תיכנס השבת, וביתו ריקן מכל דברי מאכל לכבד את השבת. הוא יצא אמנם לקניות, אך אין לו מזומנים בכיס, וגם הבנק לא מאפשר לו למשוך מזומן. הוא ממשיך להרהר, אוי, כמה השקיע יכולות ומאמצים, לילות כימים ואף סכומי כסף ניכרים, בניסיון לפרנס את בני משפחתו ברווח. אפס, כי כל מאמציו עולים בתוהו, והוא הפך לדל ואביון שאין לו מזון לשבת!

לפתע, תוך כדי הבכי המצמרר, נפל בו רעיון. הוא עצם את עיניו בחוזקה, נשא את ראשו אל על, וקרא ברורות: 'רבנו של עולם הזן ומפרנס את כל ברואי תבל! אני מבטיחך נאמנה, כי אם תוציאני ממצבי הקשה, ואם תזכה אותי לשוב לדרך המלך ולפרנס בכבוד, אני מבטיח לשאת בכוחי ובממוני בעול הציבור, להיות שליח נאמן לתת אוכל ומזון לכל מי שחסר לו, ולהקדיש חלק נכבד מכספי לביצוע שליחותי לדאוג למחסורם של בניך!'

אבא שבשמים! - הוסיף בהתרגשות - 'אני מודע לחלוטין לכובד המשימה שאני נוטל על כתפיי, אך אני

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

מתחייב בפניך בצורה הכי ברורה וחדה, שאם תפתח לי את שערי הפרנסה ואשוב להיות בעל יכולת - כל אחד מבניך שלא יהיה לו אוכל יהיה מוזמן אליי, כל יהודי שיתקשה בהשגת מזון לבני משפחתו יהיה סמוך על שולחני, כל אדם שלא תהיה לו אפשרות לתת מזון לילדיו - אני פותר לו את הבעיה הזו, בהתחייבות!

הוא פקח את עיניו לרגע, וניגב את הדמעות שזלגו מהן. הוא שב על התחייבותו פעמיים ושלוש, וההתחייבות החזקה הזו נטעה בו כוחות, הטעינה אותו באנרגיות חדשות. הוא השיג הלוואה לקנות מעט מצרכים עבור השבת המתקרבת, ובכל יום השבת היה שרוי בהתרוממות הרוח, לנוכח הבטחתו האמיצה והכנה: שכל אדם שיחסר לו מזון - הוא יעמוד איתן לציידו ויעזור לו להביא טרף לבני ביתו!

השבת חלפה בנעימים, וביום ראשון יצא שוב לחפש הזדמנות להתפרנס. מישוהו הציע לו עיסקת תיווך, והוא נכנס אליה במלוא העוצמה - בטוח בכוחה של הבטחתו ובזכות מצות הצדקה שקיבל על עצמו, כי העיסקה תצליח ותעלה יפה. כעבור שבועיים היא נחתמה, והניבה רווחים יפים מהמשוער...

בפעם הראשונה שעמד מול מסך חשבון הבנק, והביט בעיניים נוצצות על סכום העתק שהוכנס אליו - ידעה כי הבטחתו נשאה פרי, מצות הצדקה החלה לעבוד עבורו... עוד באותו שבוע יצא לעיסקה נוספת, ואת רווחיו משתי העיסקות שיעשה - הכניס לעיסקת רכש ענקית, שגם היא הצליחה מעל ומעבר לציפיות...

באותו שבוע, כתב פתק קטן על ביתו: 'כל מי שצריך עזרה עבור מזון - מוזמן!' ואכן, לא מעט נקישות החלו להישמע בדלתו. לכולם פתח בחיוך רחב, שמע על צרכי המזון, ורשם מיד צ'ק. הוא לא התעכב ולא חיכה, לא דחה ולא המתין - כל מי שביקש עזרה עבור מזון, יצא עם סכום כסף לקניית מזון, ולא פעם עם מזון מבושל ממש מביתו, מעשה ידי רעייתו...

מאז, הצלחתו עלתה ופרחה, וכיום הוא נחשב לאדם עשיר מאוד, מולטי מיליונר של ממש. השקעותיו מפוזרות ברחבי העולם, הרווחים זורמים בכסף משיביע רצון, וגם כל ענייניו נזקק שצריך מזון - זורם לביתו ומקבל את מלוא מחסורו. 'וכי איך לא אעמוד בהבטחתי' - הוא אומר תמיד, 'הרי ראתי במו עיניי איך ההתחייבות הזו לספק מזון לכל נצרך - הביאה את הברכה בעסקי וזיכתה אותי בעושר מופלג!'

את הסיפור כולו שמענו מפיו של ר' יעקב בעצמו, המוכר היטב בפלטבוש שכונת מגוריו, והכל יודעים על ההרגל הוותיק שלו לספק מזון או תלושים לקניית מזון, מלוא מחסורו של כל נוקש בדלתו. לא רבים יודעים את הסיבה לכך, אך אנו זכינו לשמוע מפיו את סיפורו האישי, ולפתוח נקודת מבט מחודשת על עוצמתה של מצות הצדקה:

כי ככל שיהודי מחליט בהחלטה חזקה, שמעתה ואילך הוא רוצה להיות אדם שנותן, אדם שמעניק, אדם שלא דואג רק לעצמו אלא מתמסר למען יהודים אחרים - ציונות השפע כלפיו נפתחים ומתרחבים, משמים שולחים לו כוחות ויכולות לעמוד במשימתו ולהצליח לתת ולהעניק ברוחב לב וביד נדיבה.

ואת הגילוי הזה חשפו בפנינו חז"ל בבבא בתרא דף ט': 'כל הרוצה אחרי הצדקה - הקדוש ברוך הוא ממזין לו מעות לעשות בהן צדקה', והוא זוכה גם להעניק לעניים הגונים. כלומר, אדם המקבל על עצמו להיות למען הנזקק, אדם הפועל מתוך תחושת שליחות ומסירות למען יהודים אחרים - ה' שולח לו כסף להצליח לעמוד בשאיפותיו, להצליח להעניק לעניים ונזקקים מלוא מחסורם!

הבה נבין ונפנים את המסר העולה מסיפורו, ונבין כי הנתינה לעני לא רק שאינה גורעת מכספנו, אלא להיפך - היא מעשירה אותנו ונותנת לנו רווחים גבוהים הרבה יותר! הבה נחפש כל הזדמנות לתמוך בעני, לסייע לנזקק, לתמוך בארגון העושה חסד וצדקה עם יהודים נזקקים, ונפתח לנו את שערי השפע, להוריק עלינו שפע טובה וברכה!

סגירת מעגל בשדה התעופה

ר' משה נחשב ליהודי אמיד, לא עשיר מדי אך גם לא דל נכסים. התפרנס בכבוד, רכש כמה השקעות, הפרוטות והשטרות היו מצויים בכיסו. על אף זאת, דבר לא הכין אותו לרגע הדרמטי בחייו:

היה זה בערבו של יום, כשבביתו נקשו שני יהודים מוכרים, וביקשו את עזרתו למען כלה יתומה שצריכה להישא. הוא קיבלם בכבוד רב, האזין לסיפור קורע הלב על הנערה המסכנה שהתייתמה מאביה, והקשיב גם למצב הכלכלי הדחוק של העוסקים במלאכה. מבועי הרגש שלו נפתחו, לבו התרכך, ובאחת קם והכריז: 'הריני מקבל על עצמי את כל הוצאות נישואיה - חתונה, נדוניה, הלבשה, קניית דירה, הכל בכל מכל כל. הכל עליי!'

מבקשי טובתו היו מופתעים מנדיבותו, אך הוא הסביר במילים פשוטות: 'לא מגיע לנערה שסבלה כה רבות סבל נוסף, לא מתאים שגם בעת נישואיה תהא שמחתה באופן המינימלי ביותר. בשביל זה אני כאן!' - אמר ושלף את פנקס השיקים שלו,

והעביר את כולו חתום לידי העוסקים במלאכת הקודש להכניס את הכלה לחופה, לבל יחסר המזג...

הנערה נישאה, ר' משה עמד בדיבורו ושילם את כל הוצאות החתונה, ולא נחא דעתו עד שראה כי הזוג הצעיר יושב שליו ושאנן בדירה החדשה שקנה להם בפרוייקט נאה. הוא שמח והתמלא סיפוק מהעובדה כי זכה להעניק תרומה הגונה להקמת בית בישראל, וחש כי הזכויות הללו עוד יעמדו לו לדורי דורות...

כמה שנים אחר כך, החל ר' משה לחוש כאבים בחזהו. הוא החל לדרוש ברופאים, עבר כמה בדיקות וצילומים, ולבסוף, נקרא לפגישה שהוגדרה רצינית בחדרו של רופא בכיר. 'הנוראה שבמחלות!' - פסק הרופא את פסוקו ולא העז להביט בר' משה שלבו צנח לנוכח בשורת האיבו...

ר' משה יצא את חדרו של הרופא, ומיד קרס על הכסא הסמוך. לבו לא עמד לו לבשר את הבשורה לבני משפחתו, עד שאז אומץ וסיפר לרעייתו על האבחנה המדוייקת והכואבת, תרתי משמע. מני אז הפכו ימיו ולילותיו לסיוט מתמשך, הוא נכנס ובא בשערי בתי החולים, ולבסוף גם עבר טיפול מסויים שנכשל - והטיל עוד סלע ענקית על לבו המחשב להישבר...

לאחר אינסוף התייעצויות והתלבטויות, בעצת העסקן הרפואי הנודע הרה"ח ר' אלימלך פירר הי"ו, הוחלט כי ר' משה יסע לניתוח רפואי סוכך ומורכב בחו"ל. ארגון 'עזרה למרפא' הצמיד לו מתנדב שילווח אותו בהליך הניתוח המסוכן, והם קבעו להיפגש בשדה התעופה לפני העליה לטיסה.

בשדה התעופה, פגש ר' משה את המתנדב, זה שילווח אותו לאורך המסע כולו ויטפל בכל הסידורים הטכניים הדרושים. ר' משה הביט בו פעם ופעמיים, משהו בתווי פניו היה מוכר, ולפתע, הגיחה דמותו של המתנדב כחתן צעיר וחייכן ממבועי זכרונו של ר' משה, והוא שאל-צעק-שאג: 'יוסי?'

'אכן כן' - השיב המתנדב בחיוך רחב, 'זה אני. אני פה ללוות אותך, להיות איתך'. אבל ר' משה לא שמע, עיניו הצטעפו בדמעות, רעד חלף בגוו וכל כוח התנועע בהתרגשות: 'התחתנת אולי לפני שבע שנים, בתאריך פלוני, באולם פלוני, עם כלה פלונית?'

'אכן כן', שב יוסי ואישר בחיוך רחב. 'אוי אני לא מאמין!' - קרא ר' משה בהתרגשות ונתן דרור לדמעותיו. הוא לחץ את ידו של יוסי בחום, ואמר לו: 'אני כבר יודע שהניתוח יצליח, אני כבר מרגיש שהטיפול יצליח!'

'בעזרת השם, כמובן!' - השיב המתנדב המבולבל, אינו מבין ותוהה מה מתרחש לנגד עיניו. 'הרי זכיתי לשאת בהוצאות נישואיכם, אני הייתי האיש שמימן את כל ההוצאות לחתונה שלך ושל רעייתך, וגם את הדירה בה אתם חיים עד היום הזה!' - אמר ר' משה ושפסף עיניו כלא מאמין...

'הלא תבין', הסביר, 'כי אני חש שברגע הזה, שלח לי אבא שבשמים מלאך להצילני. מאלפי המתנדבים הפעילים נבחר דווקא מתנדב שזכיתי להעניק לו צדקה ברוחב לב לפני הרבה שנים. יש חשבונות שמים בענין הזה, בורא עולם שלח אותך אלי! כי כפי שזכיתי להיות השליח להצילכם בעת נישואיכם, כך נשלחת אתה להציל אותי בעת האיום על חיי!'

קשה לתאר את ההתרגשות הרבה, כשהתברר שהמתנדב שנשלח להיות לעזר ואחיסמך בהצלת חייו של ר' משה, הוא לא אחר מהחתן שעבור כל מחסורו דאג ר' משה עצמו, לפני שבע שנים!

ואכן, ר' משה ויוסי שהו בחו"ל כחודש ימים, במהלכו עבר ר' משה את הניתוח המסוכן בהצלחה כבירה, כשידו של יוסי - לו סייע בעבר ועתה השיב לו בסיוע - לא משה מתוך ידו. יחדיו עברו את התהליכים הרפואיים הסבוכים, יחדיו התברשו כי הניתוח הצליח מעל ומעבר למשוער, ויחדיו שבו לארץ כשר' משה בריא ומחייך כמקדם!

וסיפור זה, שפורסם בספר 'האמנות ואספרה' בשם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, חושף את האמת המוחלטת הידועה לנו זה מכבר: לתת זה לקבל, להעניק זה לזכות! כשיהודי נותן מעצמו, מקדיש מכספו, מסייע לנזקק, פותח לב למען דל ואביון - הוא עוזר קודם כל לעצמו, וזוכה שבורא עולם ישיב לו שבעתיים ויזכה אותו באינסוף ישועות ונחמות!

הבה נפתח את הלב ואת הכיס, הבה נכבד את העני ונעניק לו ברוחב לב. העני הזה עשוי להתברר כשליח ההשגחה העליונה להציל את חיינו, ברבות השנים והימים אולי עוד יתברר עד כמה כשסייענו לו - זיכינו את עצמנו. וגם אם לעולם לא נדע, אך את זאת בטוח נדע:

שלעולם אין אדם מעני מן הצדקה, תמיד זה עובד הפוך... ההשקעה בצדקה היא הטובה בעולם, היא המניבה והכדאית ביותר. כשיהודי מעניק בחיוך רחב תרומה ככל יכולתו - הוא זוכה לפתוח לעצמו שערי ישועות ורפואות, בריאות ופרנסה, ברכה והצלחה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס